

Abonnement pour un an
250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph: St, 865

XIXème ANNÉE

1 Mars 1924 — No 163

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون
۲ بچق ایرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنہ

نومرو ۱۶۳ - ۱ مارت ۱۹۲۴

ایدلمش بعض پارچهلر ایستدیکیز . بونلری کورجی مناسترند و بعض اشخاص نزدنده آرادم سهده مع التأسف الکزی کال صمیمیتله صیقان محبکیز بولامادم .

ایلیاودیشه لیدزه

موضوعلر :

۱. — از نه قديمه ده ، حزر دكزينه قدر اقوب كان نهر ، بوكون آرالدكزينه منصب اولان ام دريا (جيحون) دن دها چوق اول ، شمدی بالنسبه كوچوك برايرماق حانده بولان و صولری قاره كول جوازنده قوملر آرمسند و تحت الارض اوچوروملرده غائب اولان (چو) نهر معطی ايمش .

۲. — هندك « سانسكريت » (sanscrit) ادبياتنده بحث اولنان (پنجاب) (بش صو) هندستانده كي پنجاب دكل ، (توران) ك بش بيوك ايرماغندن عبارت اولان پنجاب ايمش . هند واوروپايي (Indo-Europæen) جنسنه منسوب ايران اقوامنك جنوبه ، ايران يايلاسنه طوغری مهاجرت عظماسندن اول ، (چو) ، معظم و فياض بر نهر ایدی حزر دكزينه منصب اوليوردی . اوزمان نه آرالدكزی نه ده ایصیق كول هنوز موجود دكلدی و (ام دريا) ایله (سیر دريا) (نام دیکرله جيحون و سيجون) مذکور (چو) نهر معظمنك صول شعبه لری اوله رق ، بونكه و (زرافشان) و (مرغاب) ایله برلكده « پنجاب » ی تشکیل ایدیورلردی . « پنجاب » ، يوكسك و متكامل بر حرثه مالك ۲۵ ميلیون قدر هند واوروپائی جنسنه منسوب [۱] اهالی ایله مسكون ایدی ، كه حرثلری اسقاقنالارندن عبارت كوزل و مكمل بر شبکیه مستند ایدی .

سنه لرحه بو مملكتی تدقیق و مطالعه ایتمش بولنان ، روس جنراللارندن ، توركستانك سابق والی عمومی معاونی « چایقوفسکی » نك فكر بنه كوره « سانسكريت » ك مقدس كتابلرنده ، زنداوستاده و سائر آثار قديمه ده بحث اولنان « پنجاب » و اهالی اصل بو پنجاب و بو هالی ایدی .

« چو » نهرينك يوقاری طرفلرنده بوكونكي « ایصیق كول » ك بولنديغی نواحی ده ارضك طبقات و تشكالاتی اعتباریله كونك برنده فلاكت انكیز عظیم بر حادته وقوع بولدی . اوصیره ده ایصیق كول تشكیل ایتدی و « چو » نهرینی بسله یں صولرك چوغی تحت الارض یوللردن نفوذ و جریان ایدمرك مجهول برسمتده غائب اولمیه باشلادی .

[۱] جنرال (چایقوفسکی) نك نظریه سنده بو جهت ضعیف اولسه كرك بو اقوامك هانکی جنسه ، دها طوغریسی هانکی جنسلره منسوب وادینی عریض و عمیق تدقیقه محتاجدر . مترجم

بو حال الآن دوام ایدیور . « وهرنی » شهری حوالیسند و بالعموم « خان-تکری » نك اطرافنده وقوعه کلن دائمی تزلزلات ارضیه بالخاصه بوكی احواله عطف اولنه رق ایضاح ایدیور . وینه بو احوال و شرائطدر كه « چو » نهرينك قدرت و عظمتی بودرجه تنقیصه بادی اولدی . بوكا برده صولرك علی العموم توركستانه مخصوص تخرات شدیدہ سی منضم اولدیغندن كوچولمش اولان « چو » نهری چول « steppe » لرك اورتہ سنده توقف ایدوب « ساومال كول » بتاقلفلرینه منقلب اولدی . « سیر دريا » ایله « ام دريا » ایسه دها برخیلی مدت « چو » نهرينك اسکی مجراسنده صولرینی سوق ایدیورلر حتی اون ایکنجی عصر میلادیده ام دريا صولرینك قسم اعظمی (اوزبوی) طریقله جریان ایدمرك حزر دكزينه دوکولیوردی . فقط هرايکی نهر ، بهار موسملرنده ، (چو) نهرينك کچدیکی قدیم مجرانك صاغ طرف ساحنی تدریجاً اشیندیره رق ، نهایت اسکی مجرای ترك ایله آرالدكزینی تشکیل ایتدیلر . دكز تعبیر اولنان شو عظیم کولی یالکزام دريا ایله سیر دريا بسلر و صویی همان طاتلی دینه جك درجه ده طوزسزدر . آسیای وسطی نك احوال طبیعیه سنه دائر کوزل برروس و یا آلمان خریطه سی دقتله مطالعه اولنه رق تورکستان پنجابنك جاری اولدینی وادی نك استقامتی نظر اعتباره آلنیرسه هرکس قناعت حاصل ایدمرك كه جنرال (چایقوفسکی) نك نظریه سنده غیر محتمل برشی یوقدر . چایقوفسکی ، « سانسكريت » ك مقدس عد اولنان كتابلرینه استناداً بر چوق عداده ایراد ایدیور . [بیتمه دی]

محرری : جنرال اودیشه لیدزه

مترجمی : حسین زاده علی

بيوك انسان سوزلری

(Emerson) دن :

بيوك اولمق يا كلش آكلاشلمقدر .

..

(Bacon) دن :

بردولتك اوان طفولیتی .. سلاحك ، زمان كهولتی قسماً علمك ، قسماً علم و سلاحك ، هنكام شیخوختی ایسه صنایع و تجارتك دوره اقبالیدر .

حرکت فکریه

عائله قانوننك مجلس مبعوثانده تعديل مناسبتيله شباط آبي همان همان تعدد زوجات مسئله سيله مشغول اولدى . (سوس) مجموعه سى بونك ايچون برآنككت ياپدى ۲۳ و ۲۴ نومرولو نسخه لرنده ، برچوق جوابلر واردر . (صحى صحيفه لر) ده ، غير منتظر بر مقاله سنده دوقثور مظهر عثمان بك تعدد زوجاتى ثنا ايتدى . هر طرفدن شدتلى اجتهاد مهاجمه لرى باشلادى . مظهر بك ناقابل تدوى بر خسته لقله معلول ويا عقيم بر زوجه سى اولان آدام بر ايكنجى زوجه آلاق حقنه مالك اولماز سه ناصل اولور دييوردي . كنچ دوقثور عثمان شوق بك (توحيد افكار) ك ۱۱ شباط ۱۹۲۴ تاريخلى نسخه سنده قهار بر منطقله ، مظهر بكة ورفقاي اجتهادينه مقابله ايتدى : مظهر بلك « اوروپاده زوجه واحده ايله ياشايان قاچ ارلك واردر؟ سوائنه عثمان شوق بك ، « زوج واحدايله ياشايان قادينلرك عددى قدار » جوابى ويريور .

صاحب امتياز مزك ۲۳ نومرولى (سوس) ده انتشار ايدن جوابندن شو سطرلرى آليورز : حقيق ازدواج روحلرك ازدواجيدر . روحلر مزدوج اولمادينى زمان ازدواج يوقدر . . . حقيق عقدى محبت ياپار . تعدد زوجات منور روحلره حجاب ويره جك بر مؤسسه مضمحله اولمشدر . بردن زياده قادينلى نه ولر خانه دكلدر . ايكي مختلف آندان كلن اولادلر برى برلر بنى سومزلر . مشترك بابالرينى ، آنالرينك و كنديلرينك حقوقنه تجاوز ايتش اولان و اصلا مرحمت و عفو شايان اولمايان بر شخص بهيمى و عادتاً بردشمن كى كورورلر . بزه چوققل دكل چوق عائله سليمه و محكمه لازمدر . عائله بر رئيسه لى اولماق لابددر تيته كيم عائله نك رئيسى ده بر اولماق الزمدر .

(مستقل غزته) اسميله يكي يومى بر آقشام غزته سى انتشاره باشلادى . مطبوعات يوميه مزده بر بوشلنى دولدوريور . شعارى جالب نظردر : « ماضيدن زياده آنى به مربوط و خرافه لر دن زياده اميد بوا مللره باغلى اولماق . . . »

(رسملى آى) اسميله و سابق مطبوعات مديرى ذكر يا بلك اداره سنده زنك ين مندرجاتلى و مبذولا رسملى بر مجموعه نشر ايديليه باشلادى . بزده وفيات اطفاله دائر ويريكي خبر مدھش ويأس انكيزدر .

رئيس جمهور غازى باشانك مهم بياناتى - بو عنوان ايله ۱۱ شباط تاريخلى يومى غزته لر بو بياناتى ترجمه و نشر ايتديلر بك مهم نقطه لرى حاوى در . يرمزك بك دار اولماسى سببيله بو مهم سوزلردن بك آزينى آلمايه مجبور اوليورز :

. . . مملكتلر مختلف در فقط مدنيت بر در و بر ملتك ، ترقيسى ايچون ، بو بگانه مدنيتيه اشتراك ايتمه سى لازمدر . عثمانلى ايمپراطورلغنك سقرطى ، غربه قارشى الده ايتديكي . ظفر يتلردن چوق مغرور اولارق ، كندى - ني اوروپا ملتري نه باغلايلار رابطه لرى كسدكي كون باسلامشدر . بو بر خطا ايدى . بونى تكرار ايتيه جكز . . .

. . . افراط درجه ده شه لى داورانيور سه ق ، بزه چوق پها ليه مال اولان حريتمزى غائب ايتك خصوصند كى قورقو - مزنددر . بو حريتك بر كوچوك قسنى سقط ايتكندسه هيسنى بردن فدا ايتيه ترجيح ايدهرز . . .

. . . اسلام طالنده توركار خليفه نك مادى احتياج لرينى فعلا تأمين ايدن يكانه ملتدر . هه انشمول بر خلافتى ترويج ايدنلر ، شمه ديه قدار هر درلو اشتراك كن مجانب ايتملر در . او حالده نه ايتيورلر ؟ يالكنز توركار بو مؤسسه نك بو كنى يوكلنسيدر وينه يالكنز اولر خليفه نك نفوذ حاكمه سته رعايت ايتسيدر . . . بو ادعا مغرطانه ر .

جمهوريته دائر - . (ازميت) ده هر هفته قليبچ زاده حقى بك برادر مزك اداره سنده چيقان (حرفكر) غزته سى ۳ نومرولو نسخه سنده ، صاحب امتياز مزك بر مكتوبى بو عنوان آلتنده نشر ايدسيور : بعض مهم پارچه لرينى عينا نقل ايدسيورز :

جمهوريتمز على نژاد بر نوزاددر . كرك طيبانه كرك حبيبياته دوشونه يم اصاجتمى كوريورم ، بو بزم روحمرك نور ديده سى ، روحمرك كوزبىكى بر « اينفانت » مزدر . اطرافنده پر شفقت و پرتها لك طوپلانمقى ، اونى اعتنالر ، اهتماملر ايله محاط طومتق منورلرك مقدس و حقى حياتى بر وظيفه سيدر . شو « منور » كلمه سنك اوزرنده بر لحظه توقف ايتمه مه مساعد ايدك . منور كلمه سى لسانمزده

تداول ایتیه باشلا بیل یکر می سنه دن فضله اولما مشدر. فقط کله نك حقیقی و مطلوب معناسنی کمال وضوح ایله آکلایان چوق اولسه کر کدر . هر تحصیل عالی کور مش، بر عالی مکتبدن هر دیلوما الماش اولان کیمسه، بو (منور) رصفنه بحق موصوف اولابیلیر می؟ اصلا . انسان الك نفیس اطعمه یی ییدیکی حله بونلری فیزیولوژیائی بر صورتده هضم ایتیمسه معدنه سنك الك نفیس اطعمه ایله طولوا و ماسنه رغما آچلقدن ثوله بیلیم می؟ الك لذیذ منبع صوینی ایچمك و صوسزلقدن اولمك ینه ممکندر . مسئله اغدییه ده صوینی ده قانه کچیر مکده تعبیر علمی ایله تمثیل و نم تعبیر مه کورده استجناس ایتمکده در . مکتبلر مزك عالم یتشدیردیکی قبول ایدیه بیلسه ده منور یتشدیر مکده کی ملکه سی پك کوچ قبول اولونه بیلیر . بر آدم الك قوتلی پروژو قوتورک اوکنده ساعتلرجه طور ارق ینه مظلم، ینه غیر منور قالا بیلدیکی کی . مکتبلر مزدها دوغرو تعبیرله تعلیم و تربیه سیستم حاضر سز، اکثریا فطری اولان عقل سلیم می ده یا افساد یا خود عصیان سوق ایتدیکی غیر واقع دکدر . خلاصه کلام ، « منور » او آدامدر، که مکتبلر وایلك مکتب اولان عالمه محیطی اذعان فطریسنی افساد ایتمه مشدر و بونلر کندیسنه جهانی ، حقیقی و محیط آکلایشه قاورامانی ، ماضی یی، حالی درپیش و استقبالی نفیس ایتیه یی تأمین ایتمشدر . ایشته بویه اولان نادر جانلرک وظیفه سی « جمهوریت » ی اهتماملرله احاطه و « جمهوریت » احتیاجی عامه نك روحنده تأسیس ایتمکدر . باقکز، جمهوریت محبتی دیومورم . جمهوریت احتیاجی دیومورم . جمهوریت بزم ایچون بر محبت موضوعی دکل حکم فرما و حکم ان بر احتیاج موضوعی اولمالی . تنفس احتیاجی کی عالی و متعالی بر احتیاج! روحانی و جسمانی مبرم و ناقابل اهل بر احتیاج . جسمانی و روحانی حوایج حیاتیه سنه انسانی ربط ایدن الك صا غلام علاقه حس احتیاجدر . اگر بن دوشونمز سزم، دوشونمکدر می اظهار ایتمك احتیاجی حس ایتیمسه بانا حریت کلام ویرلمه سنی بر نعمت عد ایدرمی می . بن کویمدن دیشاری چیقما یی بیلیمز سزم، دنیای کویمدن عبارت بیلیر سزم بانا حریت سیروسفر ویرلمکله بن دها مسعود اولور می می . الخ . بتون انسانلر کی جمعیه کیره رک حقوق طبیعی لری

استعمال ایتمك حق کندی لری نه ویریلن بعض جاهل و ابتدائی نسوانك بونعمته قارشی لاقید قالدق لری کورمدکی؟ یمك هضم اولونجه بدن قوت و احتیاج حرکت دویدیکی کی علمده هضم اولونجه فکری و روحی بر انبساط و فعالیت طوغور روحانی و فکرائی یاشایش باشلار . علی العموم حیوانانده تناسل و تکاثر میلی حاکم بر غریزه اولدینی کی فکرلرده دخی چوغالمق، آرتماق، یایلمق شائقه سی واردر منورلر احتیاج روحیلرینك تطمین چارملرینی آتجاق حر جمهوریتک پره نسبیالرنده بولاجقلدر . اگر بو پره نسبیالر نا کافی بر صورتده تطبیق اولونورسه قصوری ، جمهوریتده دکل ، کندی کندی مزده بولماز و بالخاصه منورلری مسئؤل کورمه ن ایجاب ایدر . ایکی هفته اول سز که کوروشدیکمز و معارفه سندن پك متلذذ اولدیغم جبل برکت مبعوثی احسان بك افندی نه قدر دوغرو سویلوردی :

« جمهوریتک اهتماکاری ، جمهوریتک تحکیمکاری اولملری اقتضا یتدن استانبول محرر و منورلرینك اکثری یا جمهوریته یا خود غرته لرده یکدیگر لرینه هجوم ایدیوزلر . دوشونمورلر ، که خدا نکرده جمهوریته ضعف طاری اولورسه جمله مزك قارشینده دیکله جك قاره قوتدر .. » احسان بکی ایمان و عرفان ایله ممتاز و قرار داده بر مؤمن و مؤمن حریت کوردم و یردن کوکه قادر حقلی بولدم . منورلرک جمهوریت حضورنده وظیفه لری مبرم و معظمدر . بو وظیفه لری بش آلتی آلی علی الدوام یازم بیلیرز وینه بتیرمه یز . اگر بزده ذی حیات بر فکر وارسه ، هر ذی حیات کی، بودیری فکرلرده ازدواج ، تناسل ، تکاثر و اتساع ایده جکلدر . فقط بونده بزم ییوک بر رولمز اولاجقدر .

بوندن اوتوز سنه اول مبتدیانه بر منظومه مده :

مادر ام ترقی دینلره میرت !

زماندر آکلایمام رش و ماسه حرک .

دیمشدم . زمان شبهه سز بر عاملدر ، فقط ارادتلر مزك مداخله سی اولما دقچه بو عاملک عملی نه قادر بطی و نتیجه سی نه قادر مشکوک اولور بیلیر سکن . . .